

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415218099
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4415218099.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: A. A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. C., D. XX, zast. Mgr. PhDr. Zuzanou Tománkovou Mikovou, PhD., MPH, advokátkou, so sídlom Bratislava, Šancova 110, IČO: 42 360 374, proti žalovanému: E. D. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. C., G.. H. X, zast. Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o zaplatenie 8 000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 17. októbra 2022 č. k. 4C/589/2015-237 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.) a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (II.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 657, § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia sumy 18 000,- eur, a to z toho titulu, že túto sumu mal vyplatiť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011 žalovanému v hotovosti. Žalovaný mal pôžičku vrátiť asi o tri alebo štyri mesiace, keď zrealizuje obchod s pneumatikami alebo po predaji rodinného domu, ktorý mali s bývalou manželkou v BSM. K obchodu s pneumatikami nedošlo, preto mu peniaze nevedel vrátiť a vrátil mu ich až 05. 09. 2012. Dňa 04. 09. 2012 bola medzi stranami uzatvorená zmluva o pôžičke, podľa ktorej žalovaný - veriteľ mal požičať dlžníkovi - žalobcovi sumu 10 000,- eur, ktorá mala byť prevedená dňa 05. 09. 2012 na účet dlžníka - žalobcu, vedený v D. I. J., č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX s tým, že dlžník - žalobca sa zaviazal vrátiť uvedenú sumu do 31. 10. 2012 na účet veriteľa - žalovaného vedený v D. I., J. č. XXXXXXXXXXX/XXXX. Pre prípad omeškania s úhradou dlhu bol dohodnutý úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy. Uvedenú zmluvu účastníci dňa 04. 09. 2012 vlastnoručne podpísali. Sumu 18 000,- eur, podľa tvrdenia žalobcu, potreboval žalovaný v auguste 2011 na rozbehnutie obchodu s pneumatikami, predmet pôžičky žalovanému odovzdal v hotovosti v priestoroch jeho kancelárie v B. C.. Keďže so žalovaným sa dlhodobo poznali, žalovanému dôveroval a finančné prostriedky mu poskytol. Tieto finančné prostriedky mal k dispozícii žalobca zo svojho podnikania, čo preukázal už v konaní sp. zn. 17C/213/2014. Pri odovzdaní peňazí nebol nikto prítomný, vo vedľajšej miestnosti sa nachádzal E. K., ktorý sa však nechcel so žalovaným osobne stretnúť, peniaze vo výške 18 000,- eur vyplatil žalovanému v hotovosti, pretože už aj v minulosti platil žalovanému v hotovosti za poskytnuté služby alebo dodávky materiálu a žalovaný mu nikdy príjmové doklady nevydával. Žalovaný zaslal žalobcovi dňa 05. 09. 2012 na jeho účet sumu 28 000,- eur, podľa tvrdenia žalobcu, z tejto sumy sumu 10 000,- eur započítal žalobca žalovanému na pôžičku z 02. 08. 2011 a zvyšok vo výške 8 000,- eur si uplatnil v tomto konaní. Sumu 18 000,- eur zaslal žalobca žalovanému dňa 05. 09. 2012 v prospech jeho účtu a zaúčtoval túto transakciu ako krátkodobú pôžičku. Žalobca tvrdil, že sumu 18 000,- eur požičal žalovanému dňa 02. 08. 2011 na základe písomnej

zmluvy, tieto finančné prostriedky zo strany žalovaného mu nikdy neboli vrátené. V časti sumy 10 000,- eur voči žalovanému bol v konaní sp. zn. 17C/213/2014 neúspešný, preto sa domáhal vrátenia sumy 8 000,- eur.

1.2. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012 súd zistil, že žalovaný žalobcovi poskytol pôžičku vo výške 10 000,- eur, žalobca mal túto pôžičku vrátiť do 31. 10. 2012. Žalobca však peniaze nevrátil, preto sa žalovaný obrátil žalobou na súd. Z obsahu spisu sp. zn. 17C/213/2014 súd zistil, že predmetom tohto konania bola žaloba E. D. F. voči A. A. B., v ktorom konaní si na základe zmluvy o pôžičke uvedenej v odseku 14. odôvodnenia uplatnil žalovaný sumu 10 000,- eur voči žalobcovi. Žalobca sa už v tomto konaní bránil tým, že žalovanému poskytol pôžičku v auguste 2011 v sume 18 000,- eur a sumu 28 000,- eur, ktorú mu žalovaný zaslal na účet, považoval za splátku pôžičky z augusta 2011 v sume 18 000,- eur a zvyšok bola pôžička, ktorú mal žalobca poskytnúť žalovanému vo výške 10 000,- eur. Súd v tomto konaní vykonal dokazovanie, nie len výsluchom strán a oboznámením sa s predloženými dôkazmi, a to hlavne zmluvami o pôžičke, ale aj výpismi z účtu, tak žalobcu, ako aj žalovaného, ale aj výsluchmi svedkov E. L. K. dňa 21. 01. 2015 (čl. 94 spisu), ktorý svedok na pojednávaní uviedol, že žalobca mal žalovanému požičať sumu do 20 000,- korún, ale on to osobne nevidel, len mu to povedal žalobca. Z výpovedi svedkov I. L. a E. D. F. na tom istom pojednávaní dňa 21. 01. 2015 (čl. 95) je zrejmé, že ani jeden z predvolaných svedkov nemal vedomosť o zmluve o pôžičke medzi stranami sporu zo dňa 02. 08. 2011 a zo dňa 04. 09. 2012, ani jeden nebol prítomný pri odovzdaní nejakých peňazí. Svedkyňa M. F., bývala manželka žalovaného, taktiež nemala vedomosť o žiadnych zmluvách, ale žalovanému sa vyhrážala, že ho dá na súd a že ho bude žalovať o sumu 18 000,- eur, ktorú sumu dostal žalovaný nad rámec svojho podielu po predaji spoločného rodinného domu z BSM. Po čase si však uvedomila, že žalovaný predal byt pred manželstvom a peniaze investoval do spoločného domu. Svedok N. O., ktorý bol vypočutý na pojednávaní dňa 27. 03. 2015 (čl. 179), uviedol, že vyplatil niekedy v roku 2011 žalobcovi sumu 4 000,- eur za nejaké revízne správy. Strany sporu súhlasili s tým, aby opätovne tieto svedkovia neboli v konaní vypočutí, pretože ich súd vypočul už v konaní sp. zn. 17C/213/2014. Napriek tejto skutočnosti predložil žalobca po 11 rokoch čestné prehlásenie E. L. K., v ktorom je uvedené, že svedok si spomenul na skutočnosť, že dňa 02. 08. 2011 videl podpísanú zmluvu o pôžičke na stole žalobcu. Ďalej videl, že žalobca požičal peniaze žalovanému, jednalo sa o 18 000,- eur. V čestnom prehlásení E. D. F. zo dňa 27. 10. 2021, na rozdiel od jeho výpovede v konaní sp. zn. 17C/213/2014, prehlásil, že žalovaný vyhlasoval, že nejaké peniaze vráti žalobcovi a vyjadroval sa k prítomnosti žalovaného u žalobcu vo firme. V čestnom prehlásení A. C. z 02. 11. 2021 menovaná prehlasuje, že v auguste 2011 požičal žalobca žalovanému 18 000,- eur, pričom časť peňazí bola použitá z podnikateľskej činnosti, čo zaúčtovala ako osobnú spotrebu žalobcu. Mala vedomosť o tom, že predmetné peniaze vrátil žalovaný žalobcovi a následne, že mu žalobca zase poskytol pôžičku v sume 18 000,- eur. Z výpisu z účtu žalobcu zo dňa 05. 09. 2012 v D. I., J. súd zistil, že z tohto dňa žalovaný zaslal v prospech účtu žalobcu sumu 28 000,- eur a tento istý deň žalobca zaslal žalovanému v prospech jeho účtu sumu 18 000,- eur. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 17C/213/2014 bolo ďalej zistené: z výpisu z účtu č. 2623758634 vedeného v D. I., J. na majiteľa A. B. bolo preukázané, že za obdobie od 01. 08. 2011 do 05. 09. 2012 boli na účte vykonané debetné transakcie vo výške 78 509,72 eura a kreditné transakcie vo výške 85 593,68 eura, pričom dňa 05. 09. 2012 bola na účet prevedená suma 28 000,- eur z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX a v ten istý deň bolo poukázaných 18 000,- eur z vyššie uvedeného účtu žalobcu na účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX. Za uvedené obdobie na účet žalovaného iná suma z účtu žalobcu poukázaná nebola. Z výpisu účtu č. 2615902405 vedeného v D. I., J. na majiteľa F. D. E. bolo preukázané, že za obdobie od 01. 08. 2011 do 05. 09. 2012 boli na účte vykonané debetné operácie vo výške 38 316,29 eura a kreditné operácie vo výške 46 575,20 eura, pričom dňa 05. 09. 2012 bola na účet žalobcu č. 2623758634 poukázaná suma vo výške 28 000,- eur. Z účtu žalovaného na uvedený účet žiadna iná suma poukázaná nebola. Z predloženej odpovede D. I., J. zo dňa 18. 11. 2014 mal súd ďalej preukázané, že dňa 05. 09. 2012 bola otvorená vkladná knižka č. XXXXXXXXXXXX na meno F. D. E. a v ten istý deň bol vykonaný prevod z účtu žalobcu č. 2623758634 na túto vkladnú knižku vo výške 18 000,- eur. Dňa 19. 10. 2012 bol vykonaný výber z tejto vkladnej knižky vo výške 10 000,- eur a 8 000,- eur. Z predloženého príjmového pokladničného dokladu z 04. 07. 2011 na sumu 12 613,94 eura mal súd preukázaný príjem v hotovosti do pokladne firmy B. A. - B. elektronické systémy od spoločnosti D. P. Q. D. s. r. o. na základe faktúr č. 2011041 a 2011040 z 23. 06. 2011, ktoré boli zaúčtované v predložennom peňažnom denníku žalobcu za obdobie od 01. 01. 2011 do 31. 12. 2011 v časti peňažné prostriedky v hotovosti ako príjem z predaja výrobkov a služby dňa 04. 07. 2011 v sume 11 124,32 eura a v sume 1 489,62 eura, pričom dňa 02. 08. 2011 je v peňažnom denníku zaznamenaný osobný výber podnikateľa v hotovosti 12 500,- eur. Z výkazu o majetku a záväzkoch žalobcu k 31. 12. 2011 bol preukázaný rozdiel majetku a záväzkov

143 441,- eur a z výkazu o príjmoch a výdavkoch žalobcu k 31. 12. 2011 bol preukázaný rozdiel príjmov a výdavkov 3 159,- eur.

1.3. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žaloba nie je dôvodná. Charakteristickým znakom zmluvy o pôžičke je, že má reálnu povahu. Na vznik záväzkového vzťahu nestačí uzavretie zmluvy, ale vyžaduje sa aj reálne odovzdanie veci dlžníkovi. Zmluva o pôžičke je zmluva, ktorou jedna strana (veriteľ) prenecháva druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Zmluva o pôžičke je reálneho charakteru, čo znamená, že k vzniku právneho vzťahu k pôžičke je potrebné odovzdanie veci dlžníkovi (causa debendi). Súd v tomto konaní vychádzal nie len z tvrdení strán sporu, ale aj z predložených dôkazov v predchádzajúcom konaní sp. zn. 17C/213/2014. Tak isto ako v predchádzajúcom konaní aj v tomto konaní bolo preukázané, že žalobca a žalovaný podpísali zmluvu o pôžičke dňa 04. 09. 2012, na základe ktorej žalovaný požičal žalobcovi sumu 10 000,- eur so splatnosťou do 31. 10. 2012, ktorú skutočnosť žalobca v konaní potvrdil. Súd mal za preukázané, že žalovaný dňa 05. 09. 2012 poukázal v prospech účtu žalobcu sumu 28 000,- eur, ktorá mala predstavovať sumu pôžičky 10 000,- eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012 a fiktívnu pôžičku 18 000,- eur, ktorú mal žalovaný vrátiť žalobcovi titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011. Súd mal ďalej za preukázané, že dňa 02. 08. 2011 bola podpísaná stranami sporu zmluva o pôžičke uzatvorená so žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom na sumu 18 000,- eur, pričom splatnosť ani účel pôžičky v zmluve o pôžičke jednoznačne uvedené neboli. Žalovaný tak v konaní sp. zn. 17C/213/2014, ako aj v tomto konaní, tvrdil, že ide o zmluvu fiktívnu, z ktorej reálne plnené nikdy nebolo, a ktorá nebola podpísaná ani dňa 02. 08. 2011. Žalobca sa v predchádzajúcom konaní bránil poukazom práve na uvedenú zmluvu o pôžičke z 02. 08. 2011, argumentoval, že žalovanému poskytol pôžičku na základe uvedenej zmluvy zo dňa 02. 08. 2011 v hotovosti, pri podpise zmluvy v sídle jeho firmy, bez prítomnosti inej osoby, pričom časť finančnej hotovosti na pôžičku mal z pokladne svojej firmy Ninis - elektronické systémy, časť – 4 000,- eur mal v hotovosti od E. O. a časť 5 000,- eur mal mať z trezoru vo svojej domácnosti. Žalobca už v konaní sp. zn. 17C/213/2014 preukázal svoju solventnosť stavom pokladne za obdobie od 01. 07. 2011 do 31. 08. 2011 v spoločnosti SBS - Projekt security s. r. o., ktorej je žalobca 100% spoločníkom, avšak v konaní sa nikdy nevyjadril, že finančná hotovosť, ktorú požičiaval ako pôžičku, by mala pochádzať aj z tejto spoločnosti. Z peňažného denníka firmy odporcu B. A. - B. N. H. za obdobie od 01. 01. 2011 do 31. 12. 2011 mal súd preukázané, že dňa 02. 08. 2011 bol z pokladne firmy žalobcu vykonaný osobný výber, avšak skutočnosť, ako boli tieto peňažné prostriedky použité a či skutočne boli požičané žalovanému, v konaní preukázané nebolo a nebol predložený žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukázal opak. Svedok E. K., ktorý bol v konaní sp. zn. 17C/213/2014 vypočutý, nevedel vo svojej svedeckej výpovedi potvrdiť žiadne skutočnosti ohľadne toho, že by bol svedkom odovzdania a prevzatia pôžičky žalovaným a túto skutočnosť nepotvrdil ani vo svojom vyjadrení, ktoré spísal v advokátskej kancelárii právnej zástupkyne žalovaného dňa 26. 03. 2015. Písomne sa v ňom vyjadril, že videl peniaze pri počítači žalobcu, počas stretnutia žalobcu a žalovaného bol vo vedľajšej miestnosti a po tom, ako vyšiel z vedľajšej miestnosti, peniaze pri počítači nevidel, ale po 10 rokoch si spomenul, že počul ich rozhovor a vedel, že žalobca ide žalovanému požičať peniaze a videl podpísanú zmluvu o pôžičke, ktorú si zbežne pozrel a videl, obaja boli podpísaní a bola tam uvedená aj suma pôžičky, avšak na túto skutočnosť si v konaní sp. zn. 17C/213/2014 nespomenul. Žalobca nepreukázal súdu ani pôvod zvyšnej časti pôžičky, keď v konaní nebolo preukázané, či žalobca mal skutočne v domácnosti v trezore vyšší obnos finančnej hotovosti, a napriek výpovedi svedka N. O., súd nepovažoval za preukázané ani finančné prostriedky vo výške 4 000,- eur, ktoré mali byť žalobcovi odovzdané v hotovosti, za určité práce, ktoré mala vykonať firma žalobcu pre spoločnosť Comminex, keď o tejto spolupráci neexistuje žiadny záznam a neexistuje žiaden dôkaz o vykonaní prác akéhokoľvek charakteru. Súd z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca súdu nepreukázal poskytnutie pôžičky žalovanému, pričom v konaní nebolo ani preukázané, že by žalobca v čase poskytnutia pôžičky skutočne disponoval takouto hotovosťou. Žalobca v konaní tvrdil, že dňa 05. 09. 2012 poukázal na účet žalovaného sumu 18 000,- eur titulom ďalšej zmluvy o pôžičke, ktorá mala byť uzavretá medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom za účelom kúpy bytu v Maďarsku. Z predložených listinných dôkazov, a to - z výpisu z účtu č. XXXXXXXXXXXX vedeného v D. I., J., ktorý bol súdu predložený dňa 21. 11. 2014 mal súd preukázané, že vklad na vkladnú knižku žalovaného vo výške 18 000,- eur bol vykonaný dňa 05. 09. 2011 a až 19. 10. 2012 bol vykonaný výber z uvedenej vkladnej knižky, ktorá finančná hotovosť bola použitá na nákup podielových listov v D. I., J. J. R. I., J.. Je nelogická argumentácia žalobcu o tom, že žalovaný dňa 05. 09. 2012 preúčtoval v prospech účtu žalobcu sumu 28 000,- eur, aby v poobedňajších hodinách opätovne telefonicky kontaktoval žalobcu za účelom pôžičky na kúpu bytu vo výške 18 000,- eur a následná skutočnosť, že poukázaná suma bola vyše

mesiaca ďalej vedená na tejto vkladnej knižke žalovaného bez toho, aby bola akýmkoľvek spôsobom použitá. Žalobca ďalej súdu nepreukázal, že finančné prostriedky, ktoré mu zaslal žalovaný na účet vo výške 28 000,- eur, neboli finančnými prostriedkami žalovaného, ale patrili žalobcovi. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že finančné prostriedky, ktoré žalovanému poskytol, sú finančnými prostriedkami žalobcu, ani v jednom v konaní nebolo preukázané, že by finančné prostriedky, ktoré žalovaný zaslal v prospech účtu žalobcu, boli finančnými prostriedkami žalobcu. Naopak, žalovaný v konaní preukázal, že sa jednalo o jeho finančné prostriedky, navyše, v konaní sp. zn. 17C/213/2014 bolo preukázané, že žalovaný reálne žalobcovi poskytol sumu 10 000,- eur, ktorú sumu mu žalobca nevrátil. V konaní bolo nesporne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pôžičke dňa 04. 09. 2012, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi pôžičku vo výške 10 000,- eur, a to dňa 05. 09. 2012 bezhotovostným vkladom v prospech účtu žalobcu. Z toho dôvodu súd v konaní sp. zn. 17C/213/2014 žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému sumu 10 000,- eur. Je pre to prinajmenšom zvláštne, že žalobca si v tomto konaní uplatňuje sumu 8 000,- eur, ktorú sumu mal žalovanému poskytnúť na základe fiktívnej zmluvy o pôžičke v hotovosti dňa 02. 08. 2011. Na preukázanie svojich tvrdení predložil žalobca čestné vyhlásenia E. L. K. a E. D. F., ktorých hodnovernosť bola spochybnená už v predchádzajúcom konaní, teda po uplynutí tak dlhého časového odstupu ako je 10 rokov, nemohol už súd považovať tieto čestné prehlásenia za hodnoverné a čestné prehlásenia menovaných osôb nepovažoval za vierohodné. Žalobca v konaní nepreukázal skutočnosť, že by žalovanému poskytol titulom pôžičky sumu 18 000,- eur. Ak by bol žalobca tou osobou, ktorá požičala žalovanému takýto obnos, nebol dôvod, prečo by si žalobca požičiaval peniaze od žalovaného. Navyše, preukázateľne žalovaný požičal žalobcovi 10 000,- eur, táto skutočnosť bola preukázaná tak v konaní prvoinštančného, ako aj druhoinštančného súdu, žalovaný mal dostatok finančných prostriedkov, čo v konaní sp. zn. 17C/213/2014 preukázala aj jeho bývala manželka M. F., žalovaný nebol odkázaný na pôžičku, keď z predložených dokladov je zrejmé, že mal peniaze na vkladnej knižke. Tvrdenia žalobcu v konaní preukázané neboli, žalobca nepreukázal, že by žalovanému poskytol nejaké finančné prostriedky, ktoré by neboli finančnými prostriedkami žalovaného. Súdu sa zdá byť absolútne nepochopiteľným tvrdenie žalobcu, že žalovanému poskytol pôžičku vo výške 18 000,- eur, ale žalovaný bol v konaní sp. zn. 17C/213/2014 v časti tejto sumy 10 000,- eur úspešný, preto si od žalovaného žiada sumu 8 000,- eur. Žalobca však bol v konaní sp. zn. 17C/213/2014 v pozícii žalovaného, takže nemohol byť úspešným v konaní, pretože bol zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 10 000,- eur. Je nelogické, že si uplatňuje sumu 8 000,- eur, avšak z titulu, ktorý súdu doteraz nepreukázal a v konečnom dôsledku neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal skutočnosť, že by žalovanému poskytol sumu 8 000,- eur. Z týchto dôvodov súd žalobu v plnom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, odôvodniac ho tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Uviedol, že skutkový záver súdu nezodpovedá vykonanému dokazovaniu. Záver súdu, že žalobca nepreukázal poskytnutie pôžičky žalovanému, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, úplne preberá právny názor súdu z konania 17C/213/2014, avšak bez logického vyhodnotenia predložených dôkazov v tomto konaní. Zároveň súd vykonanie dôkazov navrhnutých žalobcom nedôvodne zamietol, pričom navrhnuté dokazovanie bolo spôsobilé preukázať jeho tvrdenia. Súd parciálne akceptoval listinné dôkazné prostriedky, ktoré predložil žalovaný krátkou cestou na pojednávaní dňa 04. 10. 2021. Žalobca namietal ich vytrhnutie z kontextu, pričom navrhol, aby súd zaviazal žalovaného na predloženie kompletnej e-mailovej komunikácie, čo žalovaný nenamietal. Napriek tomu, súd žalovaného na predloženie tejto komunikácie nezaviazal. Súd svedkyňu C. nevypočul, napriek tomu, že v konaní 17C/213/2014 vypočutá nebola a nevypočul ani svedkov E. F. a E. K., napriek tomu, že v konaní 4C/589/2015 išlo o iný záväzkový vzťah ako ten v konaní 17C/213/2014 a výpovede svedkov v tomto konaní nepokrývali preukázanie tvrdení žalobcu v tomto konaní, vzhľadom na rozdielny predmet žaloby. Súd tak postupoval v rozpore s právnym názorom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/107/2019 z 31. 03. 2021, podľa ktorého nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Na navrhované dokazovanie nie je možné aplikovať ani jeden z týchto dôvodov, na ktorých mohol v danej veci súd založiť odmietnutie vykonania

výsluchov navrhnutých svedkov. Žalobca má za to, že týmto postupom súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces; táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) pravidelne založí nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, čo je porušením základného práva účastníka konania. Poukázal na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 168/2019 z 21. novembra 2019. Ak súd v odôvodnení rozsudku tvrdí, že súd v predchádzajúcom konaní sp. zn. 17C/213/2014 rozhodoval aj o nároku, ktorý žalobca uplatňuje žalobou v tomto konaní, nemá toto tvrdenie súdu oporu vo výrokovej časti rozsudku sp. zn. 17C/213/2014. Pokiaľ by malo byť toto tvrdenie súdu pravdivé, zakladalo by rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 17C/213/2014 prekážku rozhodnutej veci (res iudicata) v konaní sp. zn. 4C/589/2015 a súd by žalobu nemohol prejednať a vo veci rozhodnúť. Keďže súd žalobu prejednal, zjavne pri skúmaní procesných podmienok nedospel k názoru, že žaloba bola podaná vo veci už rozhodnutého nároku. Následne mal tomuto posúdeniu zodpovedať i procesný postup v dokazovaní. Keďže sa nejednalo o totožné predmety žaloby, vykonané dokazovanie v konaní sp. zn. 17C/213/2014 síce mohlo z časti preukazovať niektoré skutkové okolnosti tvrdené stranami v konaní sp. zn. 4C/589/2015, avšak v žiadnom prípade nemohlo úplne toto dokazovanie nahradiť. Uvedené platí i vo vzťahu k výsluchu svedkov. Postup súdu, ktorým súd žalobcovi uprel právo na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov, viedol žalobcu k tomu, že predložil súdu čestné vyhlásenia svedkov E. K., E. F., E. C.. Predmetné čestné prehlásenia neboli žalovaným nijako spochybnené a ich obsah nebol žiadnym spôsobom žalovaným popretý. Preto súd mal pri jeho hodnotení postupovať podľa § 151 ods. 1 CSP a považovať skutkové tvrdenia za nesporné. Z čestných vyhlásení ako dôkazných prostriedkov predložených súdu je možné získať dôkaz o tom, že boli naplnené hmotnoprávne znaky zmluvy o pôžičke. Žalovaný tvrdí, že podľa jeho názoru je v hodnotení dôkazov súdom prítomná arbitrárnosť. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že pôžičku zo dňa 02. 08. 2011 žalovaný vrátil žalobcovi 05. 09. 2012. Žalovaný nikdy tieto skutočnosti účinne procesne nepoprel. Vymyslel si konštrukciu konania proti svojej manželke, ktorú konštrukciu však nepreukázal. Súd nesprávne vyhodnotil i okolnosti vzájomných pôžičiek medzi žalobcom a žalovaným. Žalovaný svoju obranu postavil na skutočnosti, že dňa 05. 09. 2012, keď mu žalovaný 18 000,- eur vrátil a 10 000,- eur požičal, žalobca požičal žalovanému 18 000,-eur, pričom aktíva z pôžičiek boli vo výške 8 000,- eur na strane žalobcu. Skutkové okolnosti, ktoré žalobca tvrdil, preukazoval, a ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania pred súdom, žalovaný účinne nepoprel. Síce popieral tvrdenie, že žalobou uplatnený nárok je dôvodný, avšak na popretie tohto tvrdenia nepredložil dôkazy o tom tak, aby popretie vykonal účinne. Žalobca sa nikdy nedomáhal žiadnych nárokov zo záväzkového vzťahu zo dňa 02. 08. 2011 z dôvodu, že uvedený záväzkový vzťah považoval za skončený vrátením peňažných prostriedkov žalovaným na účet žalobcu 05. 09. 2012, kde žalovaný 18 000,- eur vrátil a 10 000,-eur požičiaval. Názor súdu vyslovený v odôvodnení rozsudku nemá oporu vo vykonanom dokazovaní ani v konaní sp. zn. 17C/213/2014, ani v tomto konaní. Žalobca tvrdí, že z odôvodnenia súdu je zrejmé, že ako relevantné extrahoval výlučne dôkazy svedčiace v neprospech žalobcu, avšak dôkazy, svedčiace v prospech žalobcu, súd do úvahy nezobral. Nesprávne právne závery vyvodil súd v odôvodnení rozsudku tiež v bode 13. Kauza – účel pôžičky v konaní podľa tvrdení žalobcu, tak v konaní sp. zn. 17C/213/2014, ako aj v konaní sp. zn. 4C/589/2015, preukazuje konzistentnosť tvrdení žalobcu, ktoré sa od počiatku v oboch konaniach nikdy nemenili. Žalobca v konaní jednoznačne preukázal, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pôžičke ako reálny bezformálny kontrakt, predmetom pôžičky boli peniaze v sume 18 000,- eur, pričom právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným z pôžičky vznikol dňa 05. 09. 2012, a to odovzdaním predmetu pôžičky/zaplatením/prevodom požičanej čiastky na účet žalobcu. Konštantný symbol prevodu bol uvedený ako 0858, t.j. prechodne poskytnutá pôžička. Pôžička mala byť vrátená do 31. 10. 2012. Medzi stranami sporu v priebehu súdneho konania nebolo sporné odovzдание finančnej čiastky; spornou zostala kauza pôžičky – skutková okolnosť uzatvorenia zmluvy o pôžičke, pričom žalovaný tvrdil, že pôžička bola fiktívna, kedy obe zmluvné strany mali simulovať právny úkon. Dôvodom mali byť okolnosti na strane žalobcu, ktorý sa v tom čase rozvádza a sledoval cieľ vytvoriť neexistujúci záväzok na strane rozvádajúceho sa manžela pri vysporiadavaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Účel/kauza pôžičky však nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o pôžičke, a preto z hľadiska dokazovania práv a povinností zmluvných strán vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke nemá rozhodujúci význam. Naopak, nevenuje pozornosť základnému znaku pôžičky ako reálnemu kontraktu – odovzдание finančnej čiastky do dispozície žalovaného. Táto okolnosť je nevyvrátiteľná. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že pokiaľ sa jedná o námietky, že súd nevykonal všetky žalobcom navrhované dôkazy, žalovaný je toho názoru, že žalobcom navrhované dôkazy neboli

spôsobilé preukázať tvrdenia žalobcu. Žalobca navrhoval vykonanie výsluchov svedkov, ktorí mali potvrdiť údajnú pôžičku z augusta 2011. Žalobca však v tomto konaní, resp. aj predchádzajúcom súvisiacom konaní 17C/213/2014, tvrdil, že pri údajnom odovzdaní peňazí mali byť prítomní iba oni dvaja. Akíkoľvek svedkovia potom nemohli byť spôsobilí potvrdiť, ani vyvrátiť tvrdenie žalobcu o odovzdaní pôžičky. Navyše, dvaja z týchto svedkov k okolnostiam týkajúcim sa tvrdenej pôžičky žalobcu už vypovedali v konaní 17C/213/2014 a ich výpovede teda súd v tomto konaní mal k dispozícii. Žalobca do spisu doložil listinné dôkazy, a to čestné vyhlásenia týchto osôb, z ktorých bolo opätovne preukázané len to, že ani jedna z týchto osôb sa ku konkrétnemu odovzdaniu peňazí vyjadriť nevedela. Je potrebné tiež prihliadnúť aj na časový odstup, keď žalobca chcel, aby predmetní svedkovia vypovedali k udalostiam z roku 2011, t.j. v tom čase 11 rokov starým. Takáto výpoveď by bola bezpochyby ovplyvnená už aj tým, že pamäťová stopa je po tak dlhom čase prirodzene slabšia. Žalobca v konaní produkoval množstvo dôkazov, ale podľa názoru žalovaného žiadnym nepreukázal svoje skutkové tvrdenia podstatné pre unesenie dôkazného bremena v tejto veci. Za podstatnú právnu skutočnosť považuje žalovaný to, že žalobca svoje nosné skutkové tvrdenia o poskytnutí pôžičky a jej právnom dôvode nevedel ani logicky vysvetliť. Žalobca totiž tvrdí, že mal poskytnúť žalovanému pôžičku 18 000,- eur v ten istý deň, ako žalovaný poskytol jemu pôžičku 10 000,- eur. Prítom to, že žalovaný poskytol jemu pôžičku 10 000,- eur žalobca už nerozporoval a v konečnom dôsledku bol nárok aj priznaný v súdnom konaní pred OS Nové Zámky sp. zn. 17C/213/2014 a potvrdený odvolacím súdom. Už samotné toto tvrdenie nemá žiaden logický základ a žalobca to ani nevysvetlil, prečo by si požičiaval 10 000,- eur od žalovaného a následne sám požičal 18 000,- eur. Žalovaný trvá na svojich tvrdeniach aj v časti námietky, že v danom prípade súd už o nároku žalobcu rozhodol. Samotná skutočnosť, že strany sporu boli v predmetnom konaní v opačnom procesnom postavení, neznamená, že nemôže nastať prekážka res iudicata. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že doposiaľ súd nedal žalobcovi odpoveď na to, prečo súd neakceptoval listinný dôkaz Zmluvu o pôžičke na sumu 18 000,- eur z 02. 08. 2011, keď žalovaný sám jej uzavretie potvrdil vo vyjadrení k odporu proti platobnému rozkazu a nikdy uvedenú skutočnosť úctivo nepoprel, pričom peniaze v zmysle zmluvy o pôžičke vrátil žalobcovi. Žalovaný nikdy neuviedol iný dôvod návštevy vo firme žalobcu 02. 08. 2011 ako uzavretie zmluvy o pôžičke, pričom táto skutočnosť bola preukázaná vyjadrením samotným žalovaným, svedkom E. K., výpoveďou žalobcu a pohyby peňazí boli riadne zaúčtované v účtovníctve žalobcu v r. 2011 aj v r. 2012, pričom žalobca mal v čase poskytnutia pôžičky dostatočné zdroje na poskytnutie pôžičky. Okolnosti zaúčtovania môže objasniť navrhovaná svedkyňa C.. E. F. dala čestné prehlásenie a bol prítomný pri viacerých návštevách žalovaného, a teda môže sa vyjadriť k tomu, čo videl a počul a výslovne uviedol, že počul, že žalovaný vráti dlh žalobcovi. Ani toto čestné prehlásenie súd nevyhodnotil, aj keď ho žalovaný nepoprel. Žalobca je toho názoru, že práve výpoveďou navrhovaných svedkov môže preukázať okolnosti svedčiace v jeho prospech. Prvostupový súd v tomto konaní nevyhodnotil, ale len prevzal názory súdu z konania 17C/213/2014. Dôkazy navrhnuté žalobcom v tomto konaní súd nevykonal vôbec alebo ich vôbec nevyhodnotil. Nevykonanie dôkazu je potrebné vysvetliť v odôvodnení rozhodnutia. Žalovaný nikdy nedal logickú odpoveď na to, prečo zmluvu o pôžičke v r. 2011 podpísal, ak nemal prevziať peniaze. Žalobca je toho názoru, že úctivo pôžičky nie je podstatný pre unesenie dôkazného bremena. Žalobca je toho názoru, že ak súd vo veci 4C/589/2015 zaeal konať, mal vykonať riadne dokazovanie a dôkazy aj z konania 17C/213/2014 i tohto konania riadne vyhodnotiť jednotlivo i v súhrne. Uviedol, že jeho vyjadrenia boli a sú od počiatku oboch konaní konzistentné a nikdy ich žalobca nemenil. Je toho názoru, že bez riadneho dokazovania a vyhodnotenia dôkazov nie je možné spravodlivo rozhodnúť.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), žalobcom ako stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 8 000,- eur s príslušenstvom titulom zmluvy o pôžičke zo doa 05. 09. 2012, pod3a ktorej žalobca požieal žalovanému finančné prostriedky vo výške 18 000,- eur s tým, že zmluvné strany sa dohodli, že žalobca vráti pôžičku do 21 dní od jej poskytnutia. Žalobca previedol bankovým prevodom v D. I., J. na vkladnú knižku žalobcu zo svojho úctu sumu 18 000,- eur. Žalovaný predmetné finančné prostriedky žalobcovi nevrátil. V konaní tunajšieho súdu sp. zn. 17C/213/2014 sa žalovaný v postavení žalobcu domáhal od žalobcu v postavení žalovaného zaplatenia sumy 10 000,- eur, v konaní bolo žalobcovi vyhovené, súd mu priznal sumu 10 000,- eur, preto sa v tomto konaní žalobca voči žalovanému domáha zaplatenia zvyšku, t. j. sumy 8 000,- eur.

7. Pod3a § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. V priebehu konania na súde prvej inštancie rezonovala otázka, či v danej veci nejde o res iudicata. V konaní namietaná procesná vada - prekážka veci právoplatne rozhodnutej bráni tomu, aby bola v súdnom konaní znovu prejednaná vec, o ktorej už bolo skôr právoplatne rozhodnuté v inom súdnom konaní (§ 230 CSP). O tú istú vec ide vtedy, ak v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicata) patrí k podmienkam konania, ktorých nedostatok znemožňuje, aby súd v súdnom konaní rozhodol o veci samej. Ak súd zistí, že v tom - ktorom konaní ide o prekážku res iudicata, konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP). Aj keď táto právna otázka bola namietaná zo strany žalovaného a teraz nie je odvolacím dôvodom, keďže ide o procesnú podmienku konania, ktorú súd musí vždy skúmať ex officio a súd prvej inštancie k nej nie neuviedol, odvolací súd sa vyporiadal aj s touto otázkou, pričom ju nepovažoval za dôvodnú. Predmetné konanie úzko súvisí s konaním, ktoré prebiehalo na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 17C/213/2014. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 17C/216/2014 bolo zaplatenie sumy 10 000,- eur na základe písomnej zmluvy o pôžičke zo doa 04. 09. 2012. V tomto konaní právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní doa 27. 03. 2015 (e. l. 183) vzniesla zaočítacu námietku, ku ktorej sa vyjadril odvolací súd v rozsudku zo doa 28. októbra 2015 (e. l. 266) tak, že ju nepovažoval za dôvodnú, preto na ňu neprihliadol. Za takejto situácie, keď obrana žalovaného v konaní pod sp. zn. 17C/213/2014 bola vyhodnotená ako nedôvodná, teda nebolo na ňu prihliadnuté a súd sa s ňou vyporiadal len v dôvodoch rozsudku, bez vplyvu na samotný výrok rozsudku, dospel odvolací súd k záveru, že za takejto situácie nejde o res iudicata, ako uvádzala právna zástupkyňa žalovaného vo vyjadrení k žalobe, čo by v opačnom prípade viedlo k zastaveniu konania. Keďže podmienky pre zastavenie konania splnené neboli, odvolací súd sa následne zaoberal vecou samou.

9. Prieskumná otázka? odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (§ 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré strana sporu (účastník) môže meniť a doplniť len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej otázky odvolacieho súdu.

10. Pod3a § 657 Obeianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci ureené pod3a druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

11. Zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou, ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Ide o právny úkon, pre ktorý zákon nevyžaduje osobitnú právnu formu. Nemusí mať písomnú formu, možno ju uzavrieť ústne, aj konkludentným spôsobom. Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke je prenechanie druhovo určených vecí na voľné nakladanie, dočasnosť právneho vzťahu, povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a obvykle aj doba splatnosti.

12. Zmluva o pôžičke je v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka tzv. reálnym kontraktom, to znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Ak sa tak nestane, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne, a to aj keby všetky náležitosti tohto právneho úkonu (vrátane náležitostí vôle) boli dané (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/403/2014 z 16. 12. 2015).

13. Zmluva o pôžičke je asynalagmatickou zmluvou, čo je dané predovšetkým jej reálnym charakterom. Dlžníkovi vyplýva povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a veriteľovi vyplýva povinnosť tieto veci prevziať. Povinnosť veriteľa odovzdať predmet pôžičky a povinnosť dlžníka predmet pôžičky prevziať zo zmluvy o pôžičke neplynú, pretože zmluva vznikne až uskutočnením reálneho odovzdania a prijatia. Dlžník a veriteľ teda nie sú navzájom v synalagmatickom postavení. Preto ak došlo len k dohode zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo, nemožno sa s úspechom domáhať, aby veriteľ plnil z titulu zmluvy o pôžičke, pretože zmluva nevznikla (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 238/2010).

14. Pri zmluve o pôžičke závisí od vôle strán, či si zvolia písomnú formu, prípadne či spíšu len dôkaz o jej existencii – dlžný úpis. Pre vznik zmluvy nie je podstatné, kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán a k reálnemu odovzdaniu veci. Ak napríklad k odovzdaniu objektu zmluvy dôjde až po podpise zmluvy, zmluva je perfektná až v okamihu odovzdania. Opačnú situáciu, pri ktorej dôjde najskôr k odovzdaniu predmetu pôžičky a k spísaniu písomnej zmluvy až neskôr, je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na skutočnú vôľu strán. Ak bolo úmyslom strán uzavrieť zmluvu o pôžičke už pri odovzdaní predmetu pôžičky, zmluva vznikla už odovzdaním. Ak však k odovzdaniu došlo z iného dôvodu ako poskytnutie pôžičky, zmluva o pôžičke vznikne až jej podpisom.

15. Reálna povaha zmluvy má zásadný význam pre prax aj v súdnom konaní, kde sa od veriteľa, ktorý žaluje na splnenie dlhu zo zmluvy o pôžičke, vyžaduje nielen preukázanie konsenzu veriteľa a dlžníka o uzavretí zmluvy o pôžičke, ale aj preukázanie prenechania druhovo určených vecí veriteľom dlžníkovi. Ak sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne existencie právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, zaťažuje dlžníka.

16. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda, kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

17. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia, a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

18. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

19. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom

protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nesplnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

20. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

21. Podľa § 191 ods. 2 CSP vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

22. V konaní zhromaždený materiál treba zhodnotiť. Súd pristupuje k hodnoteniu jednotlivých vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti. Súd nie je obmedzovaný zákonnými predpismi v tom zmysle, ako ten, či onen dôkaz hodnotiť (zásada voľného hodnotenia dôkazov). Hodnotiacia úvaha súdu však nie je ľubovoľná; súd musí vychádzať zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo. Tieto skutočnosti má súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Súd pritom nie je viazaný žiadnym poradím významu a preukaznej sily jednotlivých dôkazov (R V/1968).

23. Koncept voľného hodnotenia dôkazov neumožňuje inak, len sa pri hodnotení jednotlivých vykonaných dôkazov sústreďovať na „súhru“ a obsahovo-logickú nadväznosť línie skutkových zistení a právnych posúdení, ktoré ako celok musia vykazovať vysokú mieru presvedčivosti o subsumpcii zisteného skutkového deja pod hypotézu právnej normy. V tomto zmysle žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu a takýto rozdiel pochopiteľne nevykazujú ani dva osobitné dôkazné prostriedky, znalecký posudok a oba časové varianty súkromno-znaleckého posudku (ďalej len SZP), ktoré sa vykonávajú a hodnotia podľa všeobecných kritérií vykonávania a hodnotenia dôkazov v CSP.

24. Koncepcia Civilného sporového poriadku je založená na aktivite sporových strán, ktoré, ak chcú byť v konaní úspešné, musia uvádzať skutkové tvrdenia, ktoré preukážu dôkazmi.

25. Hodnotenie dôkazov ako činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti konkrétny dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov, pričom každý dôkaz hodnotí jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo.

26. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

27. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4/Cdo/120/2019).

28. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a

možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje dovolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (sp. zn. II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (sp. zn. I. ÚS 188/06).

29. V danej veci si žalobca uplatňoval nárok zo zmluvy o pôžičke, pričom z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k podpisu zmluvy o pôžičke zo dňa 2. augusta 2011, zmluvy o pôžičke zo dňa 4. septembra 2012 a k prevodom z účtu žalovaného na účet žalobcu dňa 05. 09. 2012 v sume 28 000,- eur a následne k prevodu z účtu žalobcu na vkladnú knižku žalovaného dňa 05. 09. 2012 v sume 18 000,- eur. Predmetom konania, vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 17C/213/2014, bola pôžička vo výške 10 000,- eur na základe písomnej zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012, pričom žalobca (v našom konaní žalovaný) previedol dňa 05. 09. 2012 v prospech účtu žalovaného (v našom konaní žalobca) sumu 28 000,- eur. V tomto konaní bol žalobca (v našom konaní žalovaný) úspešný, jeho žalobe bolo vyhovené, pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené Krajským súdom v Nitre ako odvolacím a bolo predmetom aj prieskumu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo dňa 10. decembra 2018 dovolanie žalovaného (v našom konaní žalobcu odmietol). Proti tomuto uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podal žalovaný (v našom konaní žalobca) ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 30. apríla 2019 sp. zn. I. ÚS 180/2019 tak, že ústavnú sťažnosť A. A. B. odmietol pre nespĺnenie zákonom ustanovených náležitostí. Predmetom tohto konania je pôžička žalobcu poskytnutá žalovanému prevodom z účtu žalobcu na vkladnú knižku žalovaného v sume 18 000,- eur, z ktorej si žalobca v tomto konaní uplatňuje sumu 8 000,- eur. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie v oboch týchto konaniach je zrejmé, že úkony žalobcu a žalovaného – písomné zmluvy zo dňa 04. 09. 2011, ako aj zo dňa 04. 09. 2012, ako aj prevody medzi účtami žalobcu a žalovaného je potrebné posudzovať komplexne a vo vzájomných súvislostiach. Tomuto nasvedčujú aj skutkové tvrdenia oboch strán, tak v tomto konaní, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/213/2014. Zohľadniť je potrebné aj už uvedené o zmluve o pôžičke, teda to, že samotné podpísanie zmluvy o pôžičke pre jej vznik nestačí, pretože vznikne až reálnym odovzdaním peňazí a tiež to, že len samotný prevod peňazí nedokazuje uzavretie zmluvy o pôžičke, ak nie je preukázaný aj konsenzus veriteľa a dlžníka o uzavretí zmluvy o pôžičke, pretože k samotnému prevodu peňazí môže dôjsť aj z iného titulu. Takto bolo potrebné sa vecou zaoberať, vyhodnotiť všetky uvedené úkony strán sporu a peňažné prevody, a to vo vzťahu k všetkým vykonaným dôkazom a následne všetky dôkazy hodnotiť tak, aby výsledné hodnotenie dôkazov bolo možné považovať za obsahovo-logickú nadväznosť línie skutkových zistení a právnych posúdení, ktoré ako celok musia vykazovať vysokú mieru presvedčivosti o subsumpcii zisteného skutkového deja pod hypotézu právnej normy. Ak žalobca v konaní tvrdí, že na základe zmluvy zo dňa 2. augusta 2021 požičal žalovanému sumu 18 000,- eur, je dôkazné bremeno na ňom, aby túto skutočnosť preukázal, a rovnako, ak tvrdí, že sumu 18 000,- eur previedol žalovanému dňa 05. 09. 2021 na základe zmluvy o pôžičke medzi ním a žalovaným, uzavretej v tento deň, je na ňom, aby uzavretie takejto zmluvy preukázal, ak žalovaný toto jeho tvrdenie spochybňuje.

30. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie uvedeným spôsobom nepostupoval, preto sú jeho závery zatiaľ predčasné a rozhodnutie súdu prvej inštancie čiastočne zmätočné. Už prvý odsek napadnutého rozsudku je zmätočný, pretože touto žalobou sa žalobca nedomáha zaplatenia sumy 8 000,- eur titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012, ani neboli požičané finančné prostriedky vo výške 10 000,- eur. Následne súd prvej inštancie v bode 10. napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia sumy 18 000,- eur, a to z toho titulu, že túto sumu mal vyplatiť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011 žalovanému v hotovosti. Neskôr (bod 24. napadnutého rozsudku) súd uviedol, že je pre to prinajmenšom zvlášťne, že žalobca si v tomto konaní uplatňuje sumu 8 000,- eur, ktorú sumu mal žalovanému poskytnúť na základe fiktívnej zmluvy o pôžičke v hotovosti dňa 02. 08. 2011. Pri odôvodňovaní žalobcom navrhnutého dôkazu – výsluchu svedkov súd prvej inštancie uviedol, že strany sporu súhlasili s tým, aby opätovne títo svedkovia neboli v konaní vypočutí, pretože ich súd vypočul už v konaní sp. zn. 17C/213/2014, čo je v rozpore so zápisnicou z pojednávania dňa 04. 10. 2021, kedy právna zástupkyňa žalobcu žiadala, aby boli vypočutí svedkovia E. L. K., E. D. F. a A. S. C.. Následne súd prvej inštancie na tomto pojednávaní uznesením

tento návrh žalobcu na výsluch svedkov zamietol. Svedkyňa A. S. C. pritom v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/213/2014 vypočutá ani nebola a súd prvej inštancie ani v napadnutom rozsudku neuviedol, prečo jej výsluch zamietol. Súd sa nevyporiadal ani s tým, prečo nevykonal žalobcom navrhovaný dôkaz predložením mailovej komunikácie. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súdom prvej inštancie zhrnutý skutkový stav je zmätočný, keď si jednotlivé časti odôvodnenia rozsudku odporujú, súd prvej inštancie sa v konaní nevyporiadal so všetkými v konaní vykonanými dôkazmi, a pokiaľ nejaký dôkaz nevykonal, u všetkých neodôvodnil, prečo tak postupoval, preto je aj právny záver súdu prvej inštancie v danej veci predčasný. Takýmto postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, keď súd prvej inštancie riadne neuviedol skutkový stav veci, v rozhodnutí nedal odpoveď na všetky otázky, ktoré majú pre rozhodnutie podstatný význam, preto je jeho rozhodnutie nedostatočne odôvodnené. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).